

Famílies felices, però no tant

La novel·la catalana dels últims anys s'ha replantejat el problema de l'escriptura personal. Ara que l'autobiografia és pertot arreu, la novel·la ha après a multiplicar les maneres de representar la identitat i de parlar del jo. Cada vegada més, els novel·listes enriqueixen les històries de les seves vides i les dels altres amb narracions poc convencionals, indirectes o híbrides, on les exploracions formals són gairebé obligades. Les fronteres entre autobiografia i novel·la tendeixen a esborrar-se i cada escriptor imposa una forma nova per explicar, o inventar, la seva veritat. Potser el desencany davant dels grans projectes ideals o col·lectius ha afavorit el replegament cap a la vida interior i la memòria de l'individu contemporani. El novel·lista ja no només necessita explicar sinó també *explicar-se*. D'aquí que, per exemple, l'anomenada autoficció sigui, per als que consideren que la seva novel·la és la seva vida, un recurs que aporta nous horitzons al gest autobiogràfic.

Una novel·la plena d'energia

És aquesta fèrtil ambigüitat, la d'una novel·la "on no tot és cert i no tot és inventat", que dona a Lolita Bosch (Barcelona, 1970) una bona part de l'energia que desprèn el seu últim llibre, *La família del meu pare*. És una fórmula narrativa que ja va donar bon rendiment en llibres anteriors, bussejant en la seva pròpia intimitat a *Qui vam ser* (2006) o recuperant històries reals de personatges reals a *Insòlit somni, insòlita veritat* (2007). Ara, però, l'autora de la impressionant *Elisa Kiseljak* (2004) proposa un llibre fet de materials d'al·luvió que avança amb la potència d'un riu enorme i desbordant, una obra llarga i fluïda però rapidíssima i intensa que desemboca a un Mediterrani molt desitjat per tots els seus personatges. El subtítol *Una novel·la* no tan sols n'assenyala el caràcter narratiu i fins a cert punt fictici, sinó que li permet sotmetre la història de la família a tota mena de jocs de paraules i a relacionar entre ells fets i personatges. Perquè si hi ha alguna cosa *inventada* en aquesta història no són tant els fets que no són reals com la representació que se'n fa la narradora.

Lolita Bosch explica, a través de la història de la seva família, part de la història de Barcelona

Bosch proposa una investigació familiar que combina perfectament el present de l'escriptura (entre el 2004 i el 2008) amb el seu passat més recent (on destaquen els freqüents viatges a Mèxic) i el més llunyà, familiar i col·lectiu. Un llibre digressiu, escrit una mica de pressa amb una llengua neutra, millorable, guiat per la pregunta "qui sóc?", que parteix de la mort del pare de l'autora (1999).

La família del meu pare és una impressionant baixada als inferns dels

dimonis familiars, als dits i als no dits de les cinc generacions que conformen una gran família barcelonina. És clar que si "totes les famílies felices s'assemblen", com es diu a la cèlebre frase d'*Anna Karénina*, i totes les desgraciades ho són a la seva manera, la família Bosch presenta elements novel·lescos sorprenents. D'aquí que la narradora repeteixi: "Jo no vaig néixer en un lloc sinó en una història", una història que pretén explicar des de fora, sense formar-ne part.

És una família que durant generacions bateja dos dels seus fills amb els noms Rómulo i Remo. Que el 1939 es passa al castellà. Que comença amb un rebesavi carismàtic, Ròmul Bosch i Alsina, que va ser alcalde de Barcelona i dona actualment el seu nom al Moll de la Fusta. Un besavi que es va unir amb una florista de la Rambla i va tenir amb ella tres fills fora del matrimoni i després s'hi va

casar *post mortem* per donar-los el cognom. Un avi gairebé absent que va fundar el Club Nàutic de l'Estartit. I una figura paterna fonamental, el responsable del relat de Barcelona, una ciutat *inventada* per ell. La relació de l'autora amb Barcelona és incòmoda, i el seu recorregut es fa a través de llocs de records i de dolor.

L'obra recorre amb un moviment íntim contingut l'espai que separa el brot de les seves arrels. Només escrivint-lo, Bosch ha sabut crear tot un món i ha estat capaç de reconèixer-s'hi, de reconèixer la família, la ciutat, la llengua i, fins i tot, la seva identitat: el llibre acaba amb l'autora anant al jutjat a canviar-se el nom. Amb aquesta novel·la, descrita diverses vegades com "el meu primer llibre", Lolita Bosch lleva l'àncora del passat, es desfà del llast de la memòria i es prepara per emprendre un nou vol amb un globus aerostàtic.*

La família del meu pare

Lolita Bosch
Empúries i Mondadori
Barcelona, 2008
Preu: 15 euros
Pàgines: 320

Lolita Bosch proposa, a 'La família del meu pare', una impressionant baixada als inferns dels dimonis familiars, als dits i als no dits de les cinc generacions que conformen una gran família barcelonina

1 2 3 4 5

Recorre amb un moviment íntim l'espai que separa el brot de les seves arrels